

EGZAMIN NA MINISTRANTÓW ŚWIATŁA

MATERIAŁY

- **Wiadomości.**
- Rok liturgiczny – okresy liturgiczne (Adwent, Boże Narodzenie, Wielki Post, Wielkanoc, zwykły), okres trwania, daty najważniejszych uroczystości, różnica między uroczystością, świętem i wspomnieniem.
- Kolory liturgiczne (rodzaje i symbolika).
- Co to jest msza święta?
- Struktura mszy świętej.
- Patroni ministrantów (krótkie życiorysy).
- Rodzaje postów (ilościowy i jakościowy, kiedy obowiązują, czy są dyspensy, od ilu lat, itp.)
- Historia Różańca świętego (św. Dominik, bitwa pod Lepanto, objawienia we Fatimie, Lourdes i La Salette – „odmawiajcie różaniec”); jak modlimy się na różańcu, różaniec fatimski (dodatkowo: „O mój Jezu...”), znajomość 20 tajemnic Różańca świętego.
- **Mały katechizm.**
- 6 prawd wiary (która najważniejsza – ta, że Pan Bóg istnieje).
- 3 cnoty boskie.
- 4 cnoty główne.
- Najważniejsze dobre uczynki (omówić).
- **Słowniczek pojęć.**
- Mitra i pastorał.
- Pierścień biskupi.
- Pektorał – Krzyż biskupi.
- Dalmatyka.
- Krzyż procesyjny.
- Odpust parafialny (Wielkanoc i MB Bolesnej 15 IX).
- Sanktuarium (np. Łagiewniki, Kalwaria Zebrzydowska).

- Kustodia.
- Melchizedek.
- Dary ofiarne (chleb i wino, kwiaty, owoce, ofiary pieniężne).
- Woda święcona.
- Błogosławieństwo (uzyskanie łaski).
- Homilia a kazanie (homilia dot. Tylko czytań biblijnych; kazanie porusza też wątki społeczne i inne).
- Hymn.
- Prefacja.
- Aspersja.
- Dyspensa.
- Prostracja (leżenie krzyżem – wykonuje się go w Wielki Piątek jako wyraz uniżenia samego siebie wobec Boga i najgłębszej modlitwy).
- Błogosławieństwo pontyfikalne.

- **Umiejętności.**
- Zapalenie i gaszenie świec.
- Noszenie pochodni.
- Błogosławieństwo pontyfikalne – umieć odpowiadać.

- **Funkcje.**
- Woda święcona.
- Odbieranie darów ofiarnych.

- **Zagadnienia z poprzednich stopni!!!!!!**

STRUKTURA MSZY ŚWIĘTEJ:

- **OBRZĘDY WSTĘPNE**
 - znak krzyża świętego

- pozdrowienie wiernych
 - wprowadzenie w liturgię dnia
 - akt pokuty (4 formy aktu: Spowiedź powszechna, „Zmiłuj się nad nami Panie”, tropy, aspersion – jedynie w mszach niedzielnych)
 - hymn „Chwała na wysokości” (Gloria) – tylko w: święta; uroczystości, ale nie wszystkie; radosne dni np. śluby
 - kolekta (I modlitwa celebransa)
- **LITURGIA SŁOWA**
 - czytania i psalmy (2 czytania tylko podczas uroczystości; pierwsze czytanie z Starego Testamentu lub Dziejów Apostolskich, drugie z Nowego Testamentu)
 - akłamacja (śpiew przed Ewangelią) i Ewangelia
 - homilia lub kazanie (w niedziele i inne święta oraz uroczystości obowiązkowe w inne dni zalecane)
 - wyznanie wiary „Wierzę w jednego Boga”(Credo) – Symbol nicejsko-konstantynopolski (tylko w uroczystości)
 - modlitwa powszechna (modlitwa wiernych) – prośby
- **LITURGIA EUCHARYSTYCZNA**
 - przyniesienie darów ofiarnych
 - ofiarowanie
 - modlitwa nad darami (sekreta; II druga modlitwa celebransa)
- MODLITWA EUCHARYSTYCZNA**
- prefacja (3 x 3 części: dialog wstępny, prefacja właściwa, „Święty, święty”) – trzy rodzaje prefacji: okresowa, własna, reszta; prefacje własne są najważniejsze; gdy przypisana jest do dnia prefacja własna nie wolno używać innych; (100 prefacji)
 - kanon – wstęp, wezwanie mocy Ducha Świętego (epikleza), opis ostatniej wieczerzy, konsekracja, akłamacja (4 możliwości), wspomnienie dzieła zbawienia (anamneza), prośba o przyjęcie ofiary, modlitwa za uczestników ofiary, za Kościół, za zmarłych i innych (wstawki okolicznościowe np. na chrzest, bierzmowanie, ślub), doksolgia (najważniejsze AMEN w całej mszy świętej)
- OBRZĘDY KOMUNII ŚWIĘTEJ**
- modlitwa pańska, poprzedzona wprowadzeniem zależnego od okoliczności, a po niej rozwinięcie ostatniej prośby (embolizm: „Wybaw nas Panie...”)
 - modlitwa o pokój i znak pokoju
 - łamanie chleba i Komunia
 - modlitwa po Komunii (III modlitwa celebransa)

- **OBRZĘDY ZAKOŃCZENIA**

- ogłoszenia (krótkie i zwięzłe)
- błogosławieństwo – zwykłe, uroczyste (26 rodzajów), pontyfikalne, modlitwa nad ludem (26 modlitw do wyboru)
- rozesłanie („odesłanie wiernych”)

Formularz mszalny składa się z: 3. modlitw celebransów (kolekta, modlitwa nad darami, modlitwa po Komunii), przepisów liturgicznych, odpowiednia prefacja i kanon

Modlitwy eucharystyczne (10 modlitw): 1, 2, 3 – mogą być używane zawsze, 4, 5 (w czterech wersjach A, B, C, D) – używane jedynie z przypisanymi im prefacjami, 1 i 2 modlitwa eucharystyczna o pojednaniu – mogą być używane z prefacjami przypisanymi bądź z innymi; stosowane jedynie we mszach o tematyce pokutnej lub w okresie pokutnym, 1, 2, 3 modlitwa eucharystyczna we mszy z udziałem dzieci – używane z przypisanymi prefacjami.

Wstawki okolicznościowe:

- uroczyste w zależności od święta (uroczystości) – w 1, 2, 3 modlitwie eucharystycznej
- uroczyste w zależności od okoliczności – w 1, 2, 3, 4 modlitwie eucharystycznej

KOLORY LITURGICZNE

BIAŁY

Symbolika: światło, radość, czystość, nastrój świąteczny

Używany: w Okresie Narodzenia Pańskiego; w Okresie Wielkanocy; w święta i wspomnienia Chrystusa Pana, z wyjątkiem tych, które dotyczą Jego Męki; w święta i wspomnienia Najświętszej Maryi Panny; w święta i wspomnienia Aniołów oraz Świętych, którzy nie byli męczennikami; w Uroczystość Wszystkich Świętych (1 listopada); w Uroczystość Narodzenia św. Jana Chrzciciela (24 czerwca); w Święto św. Jana Ewangelisty (27 grudnia); w Święto Katedry św. Piotra Apostoła (22 lutego); w Święto Nawrócenia św. Pawła Apostoła (25 stycznia).

CZERWONY

Symbolika: kolor krwi, ognia, miłości, męczeństwa;

Używany: w Mszach ku czci Męki Pańskiej; w Niedzielę Palmową, czyli Męki Pańskiej; w Wielki Piątek; w święto Podwyższenia Krzyża Świętego (14 września); w Niedzielę Zesłania Ducha Świętego; w główne święta Apostołów i Ewangelistów (z wyj. Św. Jana Apostoła); w dni wspomnienia świętych męczenników; nabożeństwach ku czci Męki Pańskiej.

FIOLETOWY

Symbolika: kolor pokuty i żałoby

Używany: okres Adwentu (za wyjątkiem mszy roratnej); okres Wielkiego Postu; podczas Mszy św. pogrzebowych.

ZIEŁONY

Symbolika: kolor nadziei, sprawiedliwości, odrodzenia duchowego i życia.

Używany: w niedziele zwykłe; dni powszednie okresu zwykłego w ciągu roku.

RÓŻOWY

Symbolika: kolor radości ze zbliżających się świąt Bożego Narodzenia i Wielkanocy.

Używany: III Niedziela Adwentu (Gaudete); IV Niedziela Wielkiego Postu (Laetare).

CZARNY

Symbolika: smutek, żałoba

Używany: w mszach żałobnych.

NIEBIESKI - nieoficjalny

Symbolika: kolor Matki Bożej.

Używany: wszelkiego rodzaju święta maryjne oraz ku czci Matki Bożej.

PATRONOWIE MINISTRANTÓW

Do patronów ministrantów należy: św. Tarsycjusz, św. Stanisław Kostka, św. Alojzy

Gonzaga, św. Jan Berchmans, św. Dominik Savio

Stanisław Kostka (ur. 28 października 1550 w Rostkowie na Mazowsze, zm. 15 sierpnia 1568 w Rzymie) - polski kleryk, jezuita, czczony w Kościele katolickim jako święty, patron ministrantów oraz polskich dzieci i młodzieży.

Stanisław połączył naukę z życiem religijnym. W styczniu 1566 roku ciężko zachorował. Bardzo pragnął przyjąć komunię świętą, ale Kinderberg nie chciał się zgodzić na wprowadzenie księdza. W nocy miał wizję, w której św. Barbara z dwoma aniołami przyniosła mu Komunię Świętą. Miał też drugą wizję, w której Matka Boża z Dzieciątkiem Jezus pochyła się nad nim i składa mu w ramiona Dzieciątko. Rano wstał zupełnie zdrowy. Stanisław pragnął wstąpić do zakonu jezuitów, ale nie uzyskał zezwolenia rodziców.

W sierpniu 1567 roku, pieszo, w przebraniu, uciekł z Wiednia. Dotarł do Dillingen w Bawarii i zgłosił się do świętego Piotra Kanizjusza. Ten wysłał go do Rzymu, gdzie święty Franciszek Borgiasz przyjął go 28 października 1567 roku do nowicjatu. Mając 18 lat złożył śluby zakonne. Marzył o misjach w Indiach. 10 sierpnia 1568 roku nagle zachorował na malarię i zmarł w Rzymie.

Święty Tarsycjusz (zm. Ok. 250r) był młodym akolitą Kościoła rzymskiego za czasów papieża Stefana I. Gdy wybuchło prześladowanie chrześcijan za cesarza Decjusza nosił on Komunię św. uwięzionym za wiarę. Pewnego dnia, kiedy niósł Najświętszy Sakrament, schwytali go poganie i wypytywali, co niesie. On jednak uznał za niegodziwe wyjawić im tajemnicę. Przeto tak długo smagali go różgami i tłukli kamieniami, aż wyzionął ducha. Chrześcijanie zabrali ciało męczennika i z czcią je pochowali na cmentarzu Kaliksta. Było to około 250 roku.

Św. Tarsycjusza nazwano „męczennikiem Eucharystii”. We Włoszech cieszy się on czcią jako patron różnych kółek eucharystycznych. Podobnie jest w innych krajach katolickich, m.in. w Polsce, gdzie w niektórych parafiach jest patronem koła ministrantów. O jego wyborze na patrona ministrantów zdecydowało to, że jako akolita posługiwał przy ołtarzu; jego wiek w chwili odejścia do nieba odpowiadał wiekowi chłopców usługujących do Mszy świętej; całkowite poświęcenie się Chrystusowi eucharystycznemu, aż do oddania życia. Pod jego opieką każdy ministrant może kształtować swoją osobowość i rozwijać miłość do Boga i bliźnich.

Święty Alojzy Gonzaga urodził się 9 marca 1568 r. na zamku rodzowym Castiglione koło Mantui, w górnej Italii, jako syn hrabiego Ferdynanda. Ojciec sam będąc wojskowym, marzył dla niego o karierze wojskowej. Matka zaś wychowywała go w pobożności i bojaźni Bożej. Gdy miał 10 lat został paziem na dworze we Florencji. Cechowała go prawdziwie anielska niewinność i zamiłowanie do pokuty. Jako dziecko złożył ślub dozgonnej czystości. Wielkie wrażenie zrobił na nim kardynał Karol Boromeusz, z którego rąk przyjął pierwszą Komunię świętą. Jako pierworodny postanowił zrzec się praw do dziedziczenia władzy po ojcu na

rzecz młodszego brata Rudolfa. Zrezygnował też ze spadku i oddał się służbie Bożej. W siedemnastym roku życia wstąpił w Rzymie do zakonu ojców jezuitów, gdzie po dwóch latach nowicjatu złożył śluby zakonne. Odtąd poświęcił się całkowicie studiom teologicznym i posłudze ciężko chorym. Kiedy Rzym nawiedziła epidemia dżumy, opiekował się dotkniętymi chorobą, pomagał grzebać umarłych i sam stał się ofiarą dżumy, na którą zmarł 21 czerwca 1591 r. w 23 roku życia. Relikwie jego przechowywane są w kościele św. Ignacego, przy kolegium jezuitów w Rzymie.

Ikonografia przedstawia go zwykle jako jezuitę w sutannie i komży, czasem w stroju książeńym. Jego atrybutami są: czaszka, Dziecię Jezus na ramionach, mitra książecka u stóp, krzyż i lilia.

Święty Jan Berchmans urodził się 13 marca 1599 roku w Diest (Brabancja flamandzka) w dzisiejszej Belgii. Był on pierwszym z pięciorga dzieci garbarza, Jana. Od dziesiątego roku życia przebywał u rozmaitych duchownych, którzy dbali o jego wykształcenie. Potem (w 1615 roku) kształcił się również u jezuitów w Mechelen (Malines), gdzie też w rok później wstąpił do nowicjatu. W 1618 roku wysłany został do Rzymu na studia filozoficzne. Tuż po ich ukończeniu zapadł na czerwonkę, której nie przetrzymał, będąc ponadto chory na płuca. Zmarł 13 sierpnia 1621 roku. Kanonizował go w 1888 roku papież Leon XIII, podkreślając cechy jego świętości: wierność powołaniu i obowiązkowi zakonnemu, miłość braterską, serdeczne nabożeństwo do Męki Pańskiej i do Matki Najświętszej.

Święty Dominik Savio urodził się 2 kwietnia 1842 r. we Włoszech, we wsi Riva w pobliżu Turynu. Pouczenia rodziców i przykład ich pobożnego życia zrobiły swoje. Już w piątym roku życia służył do Mszy świętej, co w jego wieku nie było łatwe, chociażby ze względu na wczesne wstawanie. Z pewnością było to dla niego ćwiczenie woli. W ósmym roku życia przyjął pierwszą Komunię świętą. W tym dniu wpisał do swojego pamiętnika: „Będę się często spowiadał i przyjmował Komunię świętą; moimi przyjaciółmi będą Jezus i Maryja; śmierć - tak, ale nie grzech”.

Drugim środowiskiem, w którym rozwijała się jego świętość było Oratorium, czyli szkoła i internat dla chłopców w Turynie, założone przez ks. Jana Bosko. Chcąc pomóc św. Janowi w jego pracy, zorganizował towarzystwo pod wezwaniem Niepokalanego Poczęcia.

Dominik zmarł 9 marca 1857 roku na chorobę płuc, mając zaledwie piętnaście lat. Mimo, że życie św. Dominika płynęło w ubóstwie, pracy i cierpieniach, przepełniała go radość i pogodna świętość. Odznaczał się posłuszeństwem, punktualnością i sumiennością. Za jego gorliwość Pan Bóg wynagrodził go darem kontemplacji, ekstazą i innymi darami nadprzyrodzonymi.

Beatyfikował go w roku 1950 papież Pius XII, który także cztery lata później, w 1954 roku zaliczył go w poczet świętych. Patron młodzieży i ministrantów.

RÓŻANIEC

Różaniec (z łac. *rosarium*, ogród różany) – nazwa modlitwy w religii katolickiej, pierwotnie znanej pod nazwą **Psałterza Najświętszej Maryi Panny**, znanej i kultywowanej w katolicyzmie od czasów średniowiecznych, przechodzącej liczne przeobrażenia; obdarzonej przez wielu wiernych szczególną czcią i wiązanej z licznymi objawieniami.

Od pierwszych wieków chrześcijaństwa odczuwano także potrzebę proszenia o wstawiennictwo Najświętszą Maryję Pannę. Dlatego w XII wieku utrwalił się w Kościele zwyczaj odmawiania pozdrowienia, którym w scenie zwiastowania Anioł przywitał Maryję. Z czasem dodano do nich słowa wypowiedziane przez świętą Elżbietę w czasie nawiedzenia. Obecna forma „Zdrowaś Maryjo” ostatecznie ukształtowała się w XV wieku. Zatwierdził ją Pius V w 1566 roku. Z czasem do modlitwy „Ojcze nasz” zaczęto dodawać „Zdrowaś Maryjo”. I tak te dwie modlitwy dały początek różańcowi.

Za ojca Różańca świętego uważa się św. Dominika, któremu miała się objawić Matka Najświętsza i przykazać rozpowszechnianie tej modlitwy na całym świecie. Nie był to jednak Różaniec w dzisiejszej formie.

Różaniec stał się dla św. Dominika skuteczną bronią w walce z herezją albingensów. Legenda głosi, że to właśnie w czasie jednej z jego wypraw, w trakcie której zwalczał tę herezję, zrodziła się modlitwa różańcowa. Pomimo postów i modlitw posługa św. Dominika nie przynosiła owoców. Wówczas objawiła się Matka Boża i poleciła Dominikowi, by nie tylko głosił kazania, lecz by połączył je z odmawianiem tzw. Psałterza Maryi, czyli 150 Zdrowaś Maryjo i 15 Ojcze nasz. Od tej pory św. Dominik przeplatał swoje nauki modlitwą różańcową, w której rozważał wraz ze słuchaczami treści zawarte w głoszonych naukach.

Ostateczny kształt modlitwy różańcowej ustalił się w XV dzięki dominikaninowi Alamusowi a la Roche (1428-1475). On ustalił liczbę 150 „Zdrowaś Maryjo” na wzór 150 psalmów, które podzielił na dziesiątki poprzeplatane modlitwą „Ojcze nasz”. Dla rozpowszechniania tej modlitwy założył pierwsze bractwo różańcowe. Dzięki zakonowi dominikańskiemu modlitwa różańcowa już w XV wieku stała się znana w całym Kościele.

Modlitwa różańcowa bardzo szybko zyskała aprobatę Kościoła i była traktowana jako oręż przeciw wrogom wiary. Jednym z przykładów skuteczności tej modlitwy była zwycięska bitwa morska pod Lepanto w 1571 roku.

7 października 1571 roku w okolicach Lepanto miała miejsce decydująca bitwa morska, w której starły się ze sobą flota chrześcijańska i turecka. Zacięta walka trwała wiele godzin, a o zwycięstwie Świętej Ligii przesądziła nieoczekiwana zmiana pogody — wiatr uniemożliwił manewry wojskom tureckim.

Matka Boska objawiła się po raz pierwszy w Fatimie 13 maja 1917 r. Dzieci (Franciszek Marto, Hiacynta Marto, Łucja Dos Santos) bawiły się i budowały ścianę, kiedy nagle ujrzały

błysk światła. One myślały, że burza się zaczyna i zebrały owce razem, aby zabrać je do domu. Jeszcze raz ujrzały błysk światła i wkrótce potem zobaczyły powyżej małe drzewko dębu skalnego, Panią ubraną całkowicie na biało i świecącą bardziej niż słońce. Oni stali tak blisko, że byli w tym Świetle. Piękna Pani powiedziała; „nie bójcie się, Ja was nie skrzywdzę”. Łucja zapytała się: „Skąd przyszedłeś?” To Łucja zadawała pytania. „I co chcesz ode mnie?” Matka Boska powiedziała: „Przyszedłam z Raju, Ja przyszedłam poprosić was, abyście przychodzili tu każdego 13-ego dnia miesiąca, przez 6 miesięcy, o tej samej porze. Potem wam powiem kim jestem i czego oczekuję. Potem przyjdę siódmy raz”. Potem Łucja zapytała „Czy ja także pójdę do Raju?” -----“Tak.”—I Hiacynta?”-----“również”-----“I Franciszek?”----“On także pójdzie, ale on musi najpierw powiedzieć wiele różańców”. Potem Łucja zapytała o dwie dziewczynki: szesnastoletnią i dwudziestoletnią, które niedawno umarły, czy one już są w Raju. „Pierwsza jest, a druga nie”. Tak brzmiała odpowiedź.

Zwycięska bitwa zatrzymała inwazję muzułmanów na Europę. W dowód wdzięczności Wenecjanie nowowbudowanej kaplicy dziękczynnej napisali: „Non virtus, non arma, non duces, sed Mariae Rosiae victores nos fecit”, „Nie odwaga, nie broń, nie dowódcy, ale Maria różańcowa dała nam zwycięstwo”.

Tajemnice radosne

Ta część dotyczy wydarzeń z dziecięcych lat Jezusa (odmawiane w poniedziałki i soboty).

- Zwiastowanie NMP
- Nawiedzenie św. Elżbiety
- Narodzenie Pana Jezusa
- Ofiarowanie Pana Jezusa w świątyni
- Odnalezienie Pana Jezusa w świątyni

Tajemnice światła

Ta część dotyczy życia i najważniejszych czynów Jezusa (odmawiane w czwartki). Tajemnice te, zostały ustanowione przez papieża Jana Pawła II 16 października 2002

- Chrzest Jezusa w Jordanie
- Cud na weselu w Kanie Galilejskiej
- Głoszenie Królestwa Bożego i wzywanie do nawrócenia
- Przemienienie na górze Tabor

- Ustanowienie Eucharystii

Tajemnice bolesne

Będąca rozważaniem męki Jezusa (odmawiana we wtorki i piątki).

- Modlitwa Pana Jezusa w Ogrójcu
- Biczowanie Pana Jezusa.
- Cierniem ukoronowanie Pana Jezusa
- Droga krzyżowa
- Ukrzyżowanie i śmierć Jezusa

Tajemnice chwalebne

Związana ze Zmartwychwstaniem Jezusa i po nim następujących (odmawiana w środy i niedziele).

- Zmartwychwstanie Pana Jezusa
- Wniebowstąpienie Pana Jezusa
- Zesłanie Ducha Świętego
- Wniebowzięcie NMP
- Ukoronowanie NMP na Królową Nieba i Ziemi

POST

Post – dobrowolne powstrzymanie się od jedzenia w ogóle, lub od spożywania pewnych rodzajów pokarmów (np. mięsa), przez określony czas. Pości się przede wszystkim z przyczyn religijnych.

Rodzaje postów:

- **Post ścisły** – obowiązuje w całym Kościele katolickim w Środę Popielcową oraz w Wielki Piątek. Polega na powstrzymaniu się od spożywania mięsa i ograniczeniu posiłków. Obowiązuje wszystkich pełnoletnich do ukończenia 60 roku życia. W Polsce post ścisły oznacza spożycie w ciągu dnia wyłącznie jednego posiłku do syta i dwóch niepełnych.
- **Wstrzemięźliwość od pokarmów mięsnych** – polega na powstrzymaniu się od spożycia pokarmów mięsnych w każdy piątek roku liturgicznego z wyjątkiem

uroczystości, czyli dni liturgicznych najwyższej rangi (np. w pierwszy piątek po Wielkanocy post ten nie obowiązuje), dla wszystkich w wieku powyżej 14 roku życia do końca życia. Z przestrzegania postu zwolnione są osoby chore oraz te, które nie mają możliwości wyboru pokarmu (dotyczy m.in. punktów zbiorowego żywienia). Wyjątek ten nie dotyczy postu ilościowego w Środę Popielcową i Wielki Piątek. W szczególnych przypadkach, ze słusznych powodów, dyspensy od zachowania postu może udzielić proboszcz własny bądź miejsca poszczególnym wiernym, rodzinom lub grupom wiernych, nakładając wówczas formę zadośćuczynienia do wypełnienia przez wiernych, np. jałmużnę albo modlitwę w intencjach Kościoła.

- **Post Eucharystyczny** – powstrzymanie się od spożycia pokarmów na godzinę przed przyjęciem Komunii Świętej. Obowiązuje wszystkich przystępujących do Komunii świętej, z wyjątkiem chorych i ich opiekunów oraz kapłanów, którzy celebруют lub koncelebруют Mszę po raz kolejny w danym dniu. Post Eucharystyczny jest nakazany.
- **Post jakościowy** – polega na wstrzymaniu się od mięsa i rosołu; nie zabrania pożywania jaj, nabiału i rozmaitych przypraw nawet z tłuszczu zwierzęcego.
- **Post ilościowy** – polega na jednorazowym posiłku do sytości w ciągu dnia; nie zabrania wszelako rannego i wieczornego posiłku, przy którym jednak co do ilości pokarmów przestrzegać należy przyjętych zwyczajów miejscowych. Nie jest również wzbronione pożywanie potraw mięsnych i ryb przy tym samym posiłku; wolno także brać posiłek do sytości wieczorem zamiast w południe.

ROK LITURGIUCZNY

Tak jak rok kalendarzowy jest podzielony na 4 pory roku tak rok liturgiczny ma 6 okresów liturgicznych . Trwa on tak samo długo jak rok kalendarzowy ale rozpoczyna się nie 1 – go stycznia, ale w pierwszą niedzielę Adwentu . Wyróżniamy następujące okresy liturgiczne :

1. Adwent :

Trwa od pierwszej niedzieli Adwentu do Wigilii Bożego Narodzenia włącznie.

2. Okres Bożego Narodzenia :

Od pierwszych Nieszporów Bożego Narodzenia do niedzieli Chrztu Pańskiego.

3. Okres wielkopostny :

Rozpoczyna się Środą Popielcową, a kończy Mszą Wieczerzy Pańskiej w Wielki Czwartek.

4. Triduum Paschalne :

Rozpoczyna się Mszą Wieczerzy Pańskiej, a kończy Nieszporami niedzieli

Zmartwychwstania.

5. Okres wielkanocny :

Trwa pięćdziesiąt dni, od niedzieli Zmartwychwstania do niedzieli Zesłania Ducha Świętego włącznie. Pierwsze osiem dni tego okresu tworzy tzw. oktawę Wielkanocy. Jest to osiem dni przeżywanych tak, jak Wielkanoc.

6. Okres zwykły

Jest to cały pozostały czas w roku.

